

TKP'li ölür, TKP ölmez!
Yıl: 18 Sayı: 440

İŞÇİNİN SESİ

Gün, ortak vurma günüdür!
Mayıs 1996

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERAN HEMU WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERAN HEMU WELATAN YEKBIN!

1 Mayıs 1996'nın gösterdikleri

Devrimin seli her türlü seti yıkacaktır

1 Mayıs 1996, Türkiye'de sınıf mücadelesinin çok önemli bir dönemecini açık etti. Türkiye ezilen halkı, büyük bir güç olduğunu gösterdi. Burjuva saflarda iç çekişme ve panik yeni bir boyuta sıçradı.

``Çok geniş işçi ve emekçi yığınlar, siyasal açıdan son derece militan ve kararlı konumdadır. Mücadeleye her an yeni katılımlar olmaktadır. Eylemlerde devlete karşı belgiler yükselmektedir. Demokratik haklar için yapılan mücadele ile devrim mücadelesinin kopmaz bağı gün geçtikçe çıplak olarak ortaya çıkmaktadır.

``Ülkenin nesnel durumu böyledir. Bir başka nesnel durum da savaşan güçlerin birliği, ortak kavga vermesinin zorunluluğudur. Önümüzdeki mücadele döneminde, nesnel durumu, savaşan güçlerin birliğiyle kucaklamak için çalışmalıyız. Bu 1 Mayıs'ta, başlamış olan ortak mücadele süreci ilerletilmeli, sıkılmış bir yumruğun ne kadar kuvvetli olduğu burjuvaziye gösterilmelidir.

``Bu aşamada, 1 Mayıs'ta Taksim'de gürül gürül akmak, yarın Anadolu'da gürül gürül akmanın garantisi olacağından, komünistlerin, işçi sınıfı hareketine, tüm devrimci harekete önerisi 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması oldu. Ama bu önerimizi götürürken şunu da söyledik: Komünistlerin önemli bir özelliği, daima hareketin genelini düşünmeleridir. Bu 1 Mayıs'ta önerimiz kabul edilmezse, birliğin sihirli gücünü bölücü, kesimsel tavır almayacağız. İşçi sınıfının aktif-örgütlü çoğunluğunun ve devrimci hareketin ortak kararına uyacağız. Komünistler olarak biz, her yerde *doğruları söylemekle, onları hayata geçirmeye çalışmakla ve kesimsel davranışlara girmemekle, birliği, bütünlüğü koruyucu tavırları öne çıkarmakla yükümlüyüz.*

``Biliyoruz ki, birleşik güç, o şanlı günde toplu olarak aktığında, yine sınıf savaşımı eğrisinde önemli bir dönemece geçmiş olacağız. Elbette ki bu nokta, hem de öğrencilerin de Taksim'i zorladığı şu günlerde, kanıyla-canıyla Taksim'i 1 Mayıs alanı yapmış bir ülkenin işçi sınıfının ulaşması gereken düzeyden bir adım geride olacaktır ama şu da unutulmamalıdır: Bütün güçlerin toplu aktığı bir 1 Mayıs, objektif olarak *sınıf mücadelesinin kabarma aşamalarında, eskinin bir ileri düzeyi* olacaktır. (Nisan 1996, TKP Bildirisi)

Evet, Türkiye işçi sınıfı ve onun devrimci gençliği, tam da belirttiğimiz gibi, dünya işçi sınıfının mücadele, dayanışma ve birlik günü olan 1 Mayıs'ı, burjuvazinin tehdit ve saldırılarına, sendika bürokratlarının işçileri yaya bırakmasına rağmen kutladı. Ve 1 Mayıs 1996 eskinin bir ileri düzeyi olarak, Türkiye devrim ateşini körükledi.

Daha mitingin başında ``arama'' bahanesiyle saldıran burjuvazi, gördüğü kalabalığı dağıtmak için aralara saldıkları sivilleriyle, damlara yerleştirdikleri polisleriyle kitlenin üzerine ateş açtılar. Hükümetin sunduğu ekonomik zorluklarla, baskılarla, gözaltı kayıplarıyla zaten gırtlaklarına kadar öfke ve kinle dolu olan halk, ``biz hergün ölüyoruz'' diyerek, ölümü hiçe sayıp burjuvazinin deyimiyle ``ayaklandılar.'' Burjuvazi madem kavga istiyor, peki o zaman kavga dediler.

Olaylar olduktan sonra burjuvazi ve onun yardakçısı burjuva basın bir de utanmadan kalkıp bütün faturayı mitinge katılanlara attı. Öyle midir durum? İşçiyi, emekçiyi, gecekondularda yaşayan halkı, öğrenciyi yaşamından bıktıran burjuvazinin kendisi değil midir? ``Olayların'' gerçek sorumlusu onlar değil midir? Bunu kimse gözardı etmemelidir.

``Olaylar'' 1 Mayıs'tan sonra da durmadı. Cenaze sahipleri, avukatlar ve arkasında binlerce insan suç duyurusunda bulundular. Hem de kendilerinin sunduğu gibi ``provakatörlerden''değil, devletin kurumlarından suç duyurusunda bulundular.

1 Mayıs 1996'da tespit edilecek iki önemli konu vardır. Gerisi bunların altında yer alan

maddelerdir.

Birincisi, burjuvazi ne hileler ortaya sürerse sürsün, bu sorumluluğun altından kendini çekemez. Ölen canların, hatta o isyan sırasında bazı küçük burjuva dükkanların hasarlarının sorumlusu da burjuvazidir. Bunun hesabını vermelidir.

İkincisi, Türkiye şu ikileme doğru hızla gidiyor. Ya devrim, ya karşı-devrim. Önce saflar bu temelde netleşmelidir. 1 Mayıs olayları da bu temelde ele alınmalı, değerlendirilmelidir.

Bu konuları yazımızın ilerleyen bölümlerinde ele alacağız. Ama ondan önce 1 Mayıs 1996'da olanları değerlendirmek için, 1 Mayıs'ın Türkiye'de geçirdiği sürece ve aldığı anlama bakmakta yarar var diye düşünüyoruz.

1 Mayıs kanlarımızla kazanıldı

1980 öncesinde yükselen işçi hareketi, Taksim'i, 1 Mayıs Alanı olarak adlandırmıştı. Bu, basit bir ad ve alan sorunu değildi. İşçi sınıfı kanıyla 1 Mayıs meydanını doldurmuştu. 1977 1 Mayıs'ında sınıf mücadelesi o alanda doruğa ulaşmış ve bu nedenle de karşı-devrimin saldırısına uğramıştı. 37 can orada şehit verildi. 1978'lerde gerileme vardı ama 1 Mayıs yine yüksek bir düzeyi anlatıyor, yeniden ilerlemenin filizlerini içinde barındırıyordu. Ancak menşevik siyaset mücadelenin ivmesini düşürdü. Bir yıl önceki katliamı, "maocu faşistlere" atıp, halkın devrimci mücadeleden soğumasına neden oldu. Devlete karşı kinlenmiş halkın ateşinin söndürülmesini getirdi. O dönemde hiçbir devrimci hareket kendisi önder olamadığı gibi, birleşmenin yararları üzerine de ortak bir fikre sahip değildi. Öndersizlik, kaynayan buharın burjuvazi tarafından alınmasını sağladı.

Ardından gelen 12 Eylül faşizmi döneminde işçi sınıfımız derin deneyim kazandı. Burjuvazi bahar bayramı sahtekarlığını sundu, işçi sınıfı yutmadı. 1 Mayıs'ları bildiği yöntemlerle kutlamaya devam etti.

Bu temelde Türkiye'deki 1 Mayıs'larda - özellikle 12 Eylül'den sonra-hakkımızı elde etmek için kıran kırana bir muharebe gitti, gidiyor. Çatışmalar oldu, şehitler düştü. 1 Mayıs 89'a geldiğimizde işçiler yine 1 Mayıs'ı kutlamak için alanlara geldiler ve saldırı ile karşılaşıldı. Genç işçi Mehmet burada şehit verildi. 1990'da yürüyüşteyken bir işçi kardeşimiz gelen kurşunlarla felç oldu. İşçi sınıfı bunun hesabını, ardından gelen aylarda Zonguldak madencilerinin şanlı destanıyla sordu.

Ardından gelen yıllarda gericilik döneminin etkileri gözlendi. Sınıf savaşının keskin yaşandığı emperyalizmin zayıf halkası ülkemizde, mücadele kendi inişli çıkışlı eğrisi içinde patlamaya doğru yavaş yavaş ilerliyordu. 1 Mayıs'lar, kapalı salonlara tıkılmak istenirken mücadele devam etti.

İşçi sınıfı sonunda Türk-İş'i kapalı salon toplatılarından çıkardı. 1993'de Türk-İş, ilk açık yığınsal 1 Mayıs kutlamasını yaptı. 12 Eylül dönemiyle sendikal birliğini Türk-İş'te gerçekleştirmiş olan işçiler, geçmişte olumlu bir işlev gören ama bugünkü koşullarda yeniden açılmasıyla bölücülük işlevi gören Disk'e tavırlarını belirttiler. Ve ondan sonraki yıllarda Türk-İş'in öncülüğünde Hak-İş ve Disk de, Türk-İş'in düzenlediği 1 Mayıs mitinglerine katıldılar.

O zamandan bu yana daha da zengin bir deneyim edinen işçi sınıfımız, kaybedilen mevzileri geri almak, bununla yetinmeyip, hem yeni mevziler kazanmak, hem de kazanılanları kalıcılaştırmak için devrimci mücadelesini, bu kez zafere gitmecesine yükseltiyor.

Nasıl ki New York'lu, Şikago'lu işçiler 110 yıl önce mücadele ederek 1 Mayıs'ı dünya işçi sınıfına kazandırdılar, işte Türkiye'de de alanlar böyle kavgalardan geçerek, şehitler vererek kazanıldı.

1996 muharebesine ise, işçi sınıfımız hükümeti düşürmüş, öğrenciler Taksim'i zorlamış, gecekondular direniş destanları yaratmış, Gazi'nin rüzgarı ülkenin dört tarafına yayılmışken girdik. Zorlukla kurdukları hükümetleri Anayol iktidardayken girdik. Anayol'larıyla burjuvazi klasik olarak yaptıklarını yapamadı, yani bir tek "vaat"de dahi bulunamadı. Ama baskılarına, zamlarına, zulümlerine bir an olsun bile ara vermedi. 1996 1 Mayıs'ına, burjuvazinin halka karşı açtığı "yoketme savaşı" katmerleşirken girdik. Böylece, bu 1 Mayıs, "artık kazandıklarımızı geri vermek istemiyoruz", "özgürce yaşamak istiyoruz", 'artık bu böyle gitmez" diyen yığınların toplandığı bir 1 Mayıs oldu.

1 Mayıs 1996 muharebesi nerede duruyor?

Şimdi tarihimizde önemli bir dönemeci gösterecek olan 1 Mayıs 1996'ya dönelim.

Sabahın erken saatinde toplanan kalabalık 1 Mayıs'ı şanına uygun olarak kutlamaya kararlıydı. İstanbul'a yakın şehirlerden gelen otobüslerden inenler daha ilk saatlerden itibaren alana sokulmak istenmedi. Neymiş? "Olay olabilirmiş!" Belli ki, niyetleri başından çizilmiş. Ama oraya kadar gelmiş hiç kimse geri dönmüyordu, bir yolunu bulup alana giriyordu. Alana girmek haklarıydı, gireceklerdi.

Ve burjuvazi arama bahanesiyle saldırısını başlattı. Ama yanıldı. İşte hazırlanmadığı bu nokta idi. Devletin güçlerinin üzerine yürüyecek bir kitle beklemiyorlardı, bir kaç kurşunla dağılacak kitle bekliyorlardı. "Olay" dedikleri de bu provokasyonlarıydı. Orada verilen iki şehit, kitlenin deyim yerindeyse kanını beynine çıkardı. Sokakları doldurmuş olan işçi, işsiz, kondulu, kondusuz onbinlerce insan artık ölümü umursamıyor, bu gidişe dur diyordu.

İşte bu noktada burjuvazi ve yardakçıları çeşitli değerlendirmelerde bulundular. Yok provakatörler ortalığı karıştırmış vb. Provakatörler dedikleri de, sayıları yüzbini geçen, Kadıköy'ün bütün sokaklarını kadınıyla, işçisiyle, işsiziyle, Alevisiyle, Kürdüyle dolduran insan seli idi! Ne bekleniyordu? İşte o kalabalık harekete geçmişti. Baskıya, zulme isyan ediyordu. Yığın harekete geçtiği zaman kendi iç momenti ile hareket eder. Önceden alınmış kararlar, planlanmış davranışlar yığın psikolojisini bir noktaya kadar etkiler. Toplumun militanlığının arttığı bir yığın eyleminde, kurşunlar geçerken "yok buradan geçmeyin şöyle yukarılara dağılın" demeleri, "militan" bir tartışma yapmaları mı bekleniyordu?

Devlet bu açığını hiçbir zaman gizleyemeyecek. Yığınların bir sel olmuş akarken yaptıkları bazı yanlışlar ne kadar onların ellerine malzeme vermiş gibi gözükse de, gerçek tüm çıplaklığı ile görmek isteyenlerin önündedir. Yani birinci tespitimize geliyoruz: Burjuvazi 1 Mayıs 1996'ın hesabını

verecektir.

İkinci tespitimiz, Türkiye'nin önündeki devrim ya da karşı-devrim ikileminin artık gün gibi sırıtmaya başladığıdır.

Devrimci durum kapıdan göz kırpıyor diyoruz. Yani olağan değil, olağanüstü koşulların yaşandığı dönem. Bu demektir ki olağan dönemin taktikleri de artık geçerliliğini yitirmektedir. Böyle koşullarda genel doğruların hayata uygulanışı başkadır. Doğrular, içinden geçilen sınıf mücadelesinin doruk noktalarına göre ayarlanmalıdır. Bugün nesnel duruma uygun olmayacak her geri kayış hareketinin faturası işçi sınıfına gelir. Öznel etmenin rolünün giderek artığı günlere gidiyoruz. Bu demektir ki, öznel etmen doğruları açık açık göstererek çitin üzerinde duranları indirmekle, nesnel ortamı ilerletmekle yükümlüdür.

Bulunduğumuz zemin unutulduğu zaman, ne tutum alacağın da karışır, yığınların psikolojisini değerlendirmek de karışır. Bugün, burada mısın, orada mısın ayrımının geldiği noktaya gidiyoruz. O yüzden önce bu tavır belirtilmeli, sonra değerlendirme o temelde yapılmalıdır. Dünün tavrı ile bugün yürümek oportünizmdir.

Bu temelde ``kürsü' gibi tartışmalara yoğunlaşmak günün görevleri ile bağdaşmamaktadır. Ama yeri gelmişken o konudaki düşüncemizi de söylemek istiyoruz. Beğensen de beğenmesen de, bugün hâlâ işçileri etkileyen sendika yöneticilerini o noktada kenara itmek objektif olarak burjuvaziden başka kimsenin ekmeğine yağ sürmez.

Yarın yığınların şahlanışı arttığı zaman da bugünün taktiği geçerli olmayacaktır. Hâlâ işçinin önüne set çekmeye devam edenler elbette ki önce işçinin kendi ayakları ile ezilip geçilecektir. İşte o zaman işçiyi kimse engelleyemeyecektir.

Bugünün özelliğini bir daha özetleyelim: İşçi ve emekçi halk ile burjuvazi arasında büyük bir kapışma gidiyor. Burjuvazinin baskılarına karşılık şiddetin de giderek öne çıktığı bir dönemin içindeyiz.

Bu temelde, halkın aktif çoğunluğunu legalist-uzlaşmacı cephenin yanından ayırma taktikleri gerekiyor. Devrime ödünsüz destek cephesini, gemileri yakma ruhunu geliştirmek gerekiyor.

Bu 1 Mayıs, devrim mücadelesinde önemli bir aşama olmuştur: Ya devrim-ya karşı-devrim. Çitin üstünde oturamazsın.

Hak kavgasındaki destandan dersler

1996 1 Mayıs'ında büyük kazanımlar yanında elbette ki yanlışlar, eksiklikler de olmuştur. Ama yukarıda da belirttiğimiz gibi, yığın hareketlendiği zaman birçok yanlışı, küçük burjuva eğilimi de içinde barındırır. Devrimin içinde de yanlışlar olmayacak mıdır? Bunu kabullenmek gerçekçiliktir, aksi hayalciliktir.

Bu 1 Mayıs'ta, öteki 1 Mayıs'lardan büyük fark vardı. Psikolojik üstünlük, ``saldırıysa susmayacağız, biz de saldıracağız'' şeklindeki psikolojik üstünlük işçi sınıfındaydı. Taktiksel ve örgütsel olarak üstünlük de işçi sınıfındaydı. Son 19 yılın en yığınsal mitinginin olması, bir çok yerde polisin sıkıştırılması, ``her sokaktan

çıkıyorlar, Kadıköy'ü zaptetmişler'' diye feryat etmeleri en açık göstergeleridir.

İşçiler, emekçiler, kondulular, öğrenciler, Aleviler, Kürt halkı kısacası toplumun bütün ezilen kesimleri siyasal açıdan son derece kararlı ve militandı. 1 Mayıs öncesi eylemlerde de en ileri istemler fışkırmaktadır. Yani siyasal açıdan sorun yok. Burjuvazi yaptıkları ile toplumun siyasallaşmasını arttırıyor. Ama örgütsel tıkanıklık hala tam olarak aşılabilmiş değildir. Bir düzeyiyle son derece büyük yol alınmıştır. Şöyle sıralarsak:

Birincisi, Türkiye devrimci hareketlerinin ortak hareket etme sorumluluğu son derece gelişmiştir. Gurup çıkarlarını öne koyma hastalığı az yaşanmıştır. 1 Mayıs'a egemen olan, Türkiye devrimi için savaşan güçlerin ortak hareket etme dinamizmiydi. Gazi rüzgarının yaydığı bu sıkılı yumruk, yanlışlarımızın da üzerine samimiyetle giderek mutlaka ilerlemelidir, ilerleyecektir.

İkincisi, sendikal örgütlenmedeki tıkanıklık aşılmalıdır. Bir çok sendika başkanı, ``olay çıkacak'' diye kendilerine bağlı işçileri 1 Mayıs'a götürme girişiminde bile bulunmadı. Hatta engelledi. Bu engellemeler de olmasaydı akacak çağlayanı bir düşünün artık! Sınıf sendikacılığı temelinde görevini yerine getirmeyen sendika bürokratları görevinden alınmalı, işçinin istemlerini, eğilimlerini dile getirecek yeni sendika görevlileri kongrelerde seçilmelidir.

Üçüncüsü ve son derece önemlisi, işçiyi asıl örgütleme görevi sendikaların değildir. Bu 1 Mayıs'ta asıl büyük sendikaların mitinge katılmaması o alandaki işçilerin de katılamamasını getirdi. Bunun bize hatırlattığı birşey vardır: İşçi sıfınının öncüsü, ``fabrikalar kalemizdir'' şiarıyla işçi sınıfı içindeki örgütlenmesini zaman geçirmeden hızlandırmalıdır. 15-16 Haziran'ları, Tariş'leri, Zonguldak'ları, Ankara'ları geçirmiş işçi sınıfımız partisiyle kucaklaştığı zaman, dünyanın kaç bucak olduğunu burjuvaziye gösterecektir.

* * *

Evet, daha dersler sıralanabilir ama bizce bunlar asıl olarak üzerinde odaklaşılması gereken noktalardır. 1996 muharebesini işçi-emekçi halk kazanmıştır ama daha mücadelemiz bitmemiştir. 1 Mayıs bizim için, bu sömürü ve zulüm düzeni ortadan kalkana kadar mücadele günü olarak devam edecektir. İşte o zamandan sonra 1 Mayıs bizim için bayram olacaktır. Yeter ki o günlerin gelmesi için bugünden kavgayı göğüslemeye hazır olalım.

İşçinin Sesi

1 Mayıs, işçinin mücadele günü

Zafere giden yollar kavgadan geçiyor

1996 1 Mayıs'ı her yanıyla devrimci durumun hızla yaklaştığını, bu yaklaşmayla sınıf savaşımında safların belirginleştiğini, devrimci cephenin öneminin arttığını bir kez daha gösterdi.

Ülkemizde 1 Mayıs'lar her dönem sınıf savaşımının hangi boyutlara yükseldiğinin en önemli göstergesi olmuştur. Devrimci örgütlerin hazırlığı, üstün psikolojileri, kararlılıkları ve militanlıkları, devletin tutumu, burjuva hizmetkarı medyanın devrimcilere yönelik saldırıları ve reformist sosyalistlerin burjuva ağızdan konuşmaları. Hepsi tek bir şeyi gösteriyor: Devrimci durum hızla yaklaşıyor. Sınıf savaşımında saflar netleşiyor.

Burjuvazi kendi yönetememe krizinin sancılarını iyiden iyiye hissetmeye başladı. İlerdeki süreçte başına nelerin geleceğini çok iyi biliyor. O bakımdan 1 Mayıs'ın daha başında işi sıkı tutup devrimci güçlere yönelik sindirme, yıldırma, korkutma politikalarını uygulamaya çalıştı.

İstanbul'da polisin daha sabahleyin silah kullanması iki devrimci işçiyi şehit etmesi, diğer tüm illerde devrimcilere saldırması, alana sokmak istememesi, alanda da bu saldırgan tutumunu devam ettirip bir devrimciyi daha şehit etmesi, İzmir'de onlarca kişinin hastahanelik olması, 1 Mayıs sonrası tüm devlet yetkililerinin, polis şeflerinin devrimcilere tehditler savurması, gözdağı vermek istemesi, normal koşullarda kar amacıyla biraz daha tarafsız kalmaya çalışan medyanın işler kızışınca, özüne sımsıkı sarılıp burjuva saflara hizmet etmesi netleşmeyi gösteriyor. Burjuvazi yönetememe krizini silahlı adamlar eliyle bastırmaya, medya eliyle yaptığını haklı göstermeye hazırlanıyor.

"İşçi sınıfının, Kürt halkının, Alevi toplumunun birlikte mücadelesi. Devrimimizin temeli budur." (R.Yürükoğlu, 10 Eylül 1995 konuşması.)

Devrimimizin temeli olan bu üç önemli gücün 1 Mayıs 1996'da tuttuğu yeri iyi anlamadan Türkiye'nin bugününde, 1 Mayıs'ı da doğru değerlendiremeyiz.

İşçi sınıfı engel tanımıyor, tanımayacak

Söze işçi sınıfından başlayalım. Sınıfın en geniş örgütü olan sendikaların durumu içler acısıdır. Ne işçisiyle bütünleşme, ne örgütlenme, ne ekonomik talepler, ne siyasal talepler. Bunların hepsinden sınıfta kaldı sendikacılar. Bu alanlardaki başarısızlıklarıyla işçi sınıfı hareketine fren vazifesi görmektedirler.

Dört konfederasyonun ortak kararı doğrultusunda Taksim yerine Kadıköy'ün alan olarak seçilmesi, sendikal bürokrasinin niyetini ve ruh halini daha başından açığa vurmuştu.

Sendikaların bu durumuna karşılık Kadıköy meydanını dolduran yüzbinlerin büyük çoğunluğunu işçiler oluşturdu. İşçilerin büyük bir bölümü de devrimci örgütlerin saflarında yer aldılar.

İşçilerin yoğun olduğu bir alanda sendikaların cılız kalmalarının iki ana nedeni vardı. İlki sendikasızlaştırmaların bir sonucu olarak işçiler zaten örgütlü değildi. İkincisi ve daha da önemlisi sendikaların işçiye güven vermeyişiydi. Sendikalar (birkaç istisna hariç) üyelerini 1 Mayıs'a dahi çağıramadılar, bu yönlü bir çalışmayı da yürütmediler. Bürokrat sendika yöneticileri işçileri kontrol edemedi. Fabrikalardaki ileri işçiler sendikacıları zorlayıp alana sendikalarıyla gelmemiş olsalardı 1 Mayıs'ta sendikaların kortejlerini hiç görmeyebilirdik.

Bu durum işçi sınıfının genel çıkarı açısından son derece tehlikelidir. Sendikal bürokrasinin, sendika yönetimlerinden sökülüp atılmasının aciliyeti bir kez daha kendini gösterdi.

Sendikal hareketin başına musallat olmuş bu tip sendikaların ihaneti ve yanlışlıkları devam ederken, diğer taraftan bazı devrimci örgütlerin başka bir yanlışa savrulduğunu 1 Mayıs alanında bir kez daha görme fırsatı bulduk. Kürsüden sendikacıların atılması ve konuşturulmaması, devrimci yöntemle sendikacıların alaşağı edilmesi olarak anlatılıyor. Komünistler açısından devrimci yöntem bu olamaz. Bu olsa olsa sınıfa güvenmeme anlayışıdır. İşçi sınıfının kendi yöneticilerini alaşağı edemeyeceğine inanan bir anlayıştır. O kendi işini zamanı geldiğinde kendi halledecektir. Bizim buna güvenimiz tamdır.

İşçi sınıfı kendi yöneticisini kürsüden kovduğunda artık o sendikacılar bir daha sendikaların başına geçmemek üzere kovulurlar. Bunu yapacak tek güç işçi sınıfının kendisinde vardır. Ve o gücünü kullanacağı zamanı iyi bilir.

Bürokrat sendikacıların sökülüp atılmasının devrimci yöntemi taban çalışmasıdır. Fabrikalarda örgütlenmek ileri işçileri, komünistleri yönetici seçmek, seçtirtmektir. Bu da sınıfa güvenilmeden başarılamaz.

Sendikacılar ne kadar geri olursa olsun sınıfın o günkü bilinciyle seçilmiş temsicileridir. Yani, hâlâ onların etkisinde binlerce işçi sözkonusudur. İşte onları alaşağı edecek olan bu yüzlerce işçinin kendisi olacaktır. Bunu yerine göre kongrelerde, yerine göre de devrimci kabarış içinde kürsüden kendi atarak yapacaktır.

Komünistler bu tip sendikacıların ipliğini pazara sermek için vargüçleriyle uğraşırlar. Komünistler sendikacıları alaşağı ederken sendikaları yıpratmaz, gözden düşürmezler. Tersine sendikaların işçilerin öz örgütleri olduğunu ve onlara sahip çıkılmadığında bu türden sendokratların türeyeceğini anlatırlar, işçileri birlik içinde tek yumruk halinde burjuvaziye vurmaya çağırırlar.

Bu 1 Mayıs, işçi hareketinin 1 Mayıs'a sahip çıktığını ancak sendikaların ikircimli tutumlarının bir an önce kaldırılması gerektiğini gösterdi. Çıkan çatışmalarda ölenlerin üçünün de işçi olması, işçilerin burjuvaziye karşı en ön saflarda kavgaya girdiğinin kanıtıdır.

Alana gelen tüm devrimci örgütlerin kortejlerinde işçilerden sonra da gençlerin ağırlıkta olduğu görüldü. Bu, işçi sınıfının devrimci harekete büyük oranda kan vermeye başladığını anlatır.

Saflar netleşiyor

Devrimimizin temel güçlerinden birini oluşturan Kürt halkının kendi örgütleriyle 1 Mayıs'ı kutlamadaki istek ve kararlılığı işçi sınıfıyla dayanışma göstermesi oldukça önemlidir.

Kürt hareketinin yaklaşan devrimci durumun da etkisiyle milliyetçi yanlarının yavaş yavaş terkedilmesi, sosyalizme, işçi sınıfı hareketine yakınlaşması Türkiye devrimi açısından büyük bir kazanımdır. "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" yerine "Vur gerilla vur sosyalist Kürdistan'ı kur" sloganının atılması bu yakınlaşmanın ifadesidir.

Devrimimizin çok önemli üçüncü gücünü oluşturan Alevi toplumunun örgütlü güçlerinin 1 Mayıs alanında olmamaları üzüntü vericiydi. Lafa geldiğinde işçi sınıfını, emeği ağızlarından düşürmeyenler onu bu şanlı günde yalnız bırakmışlardır. Bu onların niyetlerinin, saflarının da ne yönde olduğunu gösterdi. PSA Genel Merkezi., HBV Genel Merkezi, Temsilciler Meclisi, vb. gibi kuruluşlar ise hiçbir çalışma yapmadan 1 Mayıs'ı sessiz geçiştirdiler.

Alevi toplumunun bu örgütlerinin başındakilerinin sendika bürokratlarından aşağı kalır bir yanları yok. Ezilen, sömürülen halkımız üzerinde çeşitli entrikalar ve yalanlarla politika yapmaya devam etmektedirler.

Alevi toplumu da mutlaka bu türden yöneticileri tarihin çöplüğüne atacaklardır.

Sol hareketin durumuna gelince burada da devrimci durumun yakınlaşmasıyla saflar iyice netleşiyor.

Artık sol bile diyemeyeceğimiz İşçi Partisi iyice azıttı. Tamamen burjuva çıkarlarına hizmet eden, devrimcileri suçlayan bir dil kullanıyorlar. Onları hiç de aratmayan ÖDP ve diğer reformistler de 1 Mayıs'ın suçluları olarak devrimci örgütleri gösteriyorlar. Neymiş efendim, kırıp yıkmasalarmış polis saldırmazmış! Üç tane işçi ölmüş, yüzlerce yaralı hastanelere kaldırılmış, bunları yapan devlet suçlu bile gösterilmeden devrimcilerin bankalara ve finans kuruluşlarına yönelik saldırıları kınanıyor! Öne çıkarılan bu oluyor. Halkı da bıraktılar, bankaların, finans kuruluşlarının ziyanlarının üzüntüsüne girdiler. Bu da onların safını gösterir.

Bunların öfkesi cam çerçeve kırılmasına değil, komünistleredir, devrimcileredir.

Bu 1 Mayıs en çok reformist, legalist sosyalistlerin gerçek yüzlerinin açığa çıkmasına yardımcı oldu. Tıpkı kırmızı turp gibi dışı kızıl, içi beyaz olan bu reformistler tam bir burjuva ağızdan demogojik laflar kullanıyorlar. Lenin bunlar için bakınız ne diyor:

> "...Demogogların işçi sınıfının en kötü düşmanı olduklarını usanmadan yineleyeceğim. En kötü düşmanıdırlar, çünkü yığınlarda en bayağı içgüdüleri uyandırırlar, çünkü bilinçsiz işçi kendisini bir dost olarak sunan ve bazen de bunu içtenlikle yapan kişilerin kendi düşmanı olduklarını anlayamaz. En kötü düşmanıdırlar, çünkü birliğin bulunmadığı sallantılı bir dönemde, hareketimizin henüz biçimlenmeye başladığı bir sırada, hatalarını sonradan acı deneyimle anlayacak olan yığınları yanlış yola yöneltmek için demogojik yöntemleri kullanmaktan daha kolay bir şey yoktur." (Lenin, *Ne Yapmalı*, s.133).

Devrimci örgütlerin 1 Mayıs'taki tutumları ise çok farklılıklar gösterdi. Özellikle Taksim'i ısrarlı ve ardıcıl bir biçimde savunmamaları en büyük yanlışlarıydı.

Devrimci örgütlerin bir kısmı 1 Mayıs hazırlıklarını "barışçıl" döneme uygun, gösteriye yönelik yapmışlar, bu da onların Türkiye siyasi hareketinin ne yöne ilerdiğini anlayamadıklarını gösteriyor.

Taksim'e çıkmamak bu 1 Mayıs için geri bir adımdır. Bizim gerekçemiz ise açıktır: Devrimci cephenin oluşması.

Devrimci cephenin Türkiye devrim hareketi açısından önemini biz kavramış durumdayız. Bu yönlü somut adımlarımızı da attık. Böyle bir ortamda bölücülük genelin çıkarı açısından doğru olmazdı. Niyetimiz ne olursa olsun, yine de, kendimiz de dahil, devrimci cephenin 1 Mayıs'ı Kadıköy'de kutlama kararı dönemin gerisinde kalmıştır. Taksim'e çıkma çağrımız doğrudur, bu karar siyasaldır.

Bazı yoldaşların Kadıköy'e çıkma tutumumuzu yanlış bulmaları siyasetimizi anlamamalarındandır. Meseleye duygusal yaklaşmalarındandır.

Partimizin bugün üzerinde en çok durduğu konuların başında devrimimiz için can alıcı önem taşıyan devrimci cephenin tabanda ve tavanda oluşması olduğunu unutmayalım. Türkiye devrimci hareketi, genelin çıkarının karşısına kendi özel örgütsel çıkarlarını koyma yanlışından çok çekti. Hâlâ bu alanda bir didişme gözleniyor. Ancak biz komünistler devrimi yapmadaki inancımıza ve kararlılığımıza sonsuz güveniyoruz. Bu güvenle, genelin çıkarlarını korumayı tarihsel bir görev sayıyoruz.

Bu nedenle Kadıköy'e çıkma kararımız da kesinlikle doğruydu.

Yurdun çeşitli yerlerindeki 1 Mayıs'larda göze çarpan en belirgin şey, devrimci örgütlerin hepsinin sayılarının artmasıydı. Kortejler daha kalabalık ve militanlığı yüksekti. Bu tesadüfi birşey değildir. Devrimci durum yakınlaşıyor, bunun sağladığı siyasal ortam örgütleri güçlendiriyor.

TKP sancağı dalganıyor

Bizim 1 Mayıs çalışmalarımıza gelince, herşeyden önce örgütü bir bütün olarak 1 Mayıs çalışmalarına katamadık. Marmara yöre getirebileceği çok insanı getirme yeteneğini gösteremedi. Bir alan İstanbul kortejiyle buluşamadı. İstenilen düzeyde bir çalışmanın yapılmadığı görüldü. Sevindirici yanı şuradaydı: Gelen yoldaşların hemen hepsi kararlı, disiplinli ve militan bir hava içindeydi.

İstanbul yörenin bir kabuk değişimi içinde olduğu süreçte 1 Mayıs'a hazırlanması bazı olumsuzlukları beraberinde getirdi, ancak bu sürecin iyi yanlarının İstanbul örgütünde hissedilir düzeye çıktığı da görüldü. Yoldaşların zafer kazanmaya inançları ortadaydı.

Ege yöredeki yoldaşların sıkıntılı günler yaşamalarına rağmen, İzmir'deki 1 Mayıs kutlamalarına damgalarını vurmaları, polisin tahriklerine ilk etapta cevap vermeleri ve dövüşmeleri Ege örgütümüzün başarısı olmuştur. Alanda gösterdikleri tavır, parti hattının doğru kavranmasıyla bağlıdır.

İstanbul'daki kutlamalarda partimizin korteji en canlı ve coşkulu kortejlerden biriydi. TKP sancağımız ve TKP flamalarımız alanda dalgalanıyordu. Eski partililerden katılanlar oldu, iyi dostluklar kuruldu. "Onbeşler yaşıyor, TKP savaşıyor" sloganları çevreden bakanların gözlerini yaşarttı, bayrak almaya gelen yaşlı komünistler oldu.

Yürüyüş sırasındaki yerimiz gereği alanda çıkan olayların oldukça uzağında kalmıştık. Ancak olaylar aşağıda çıkar çıkmaz bizler de bulunduğumuz yerden harekete geçtik.

Olaylardan sonra bazı yoldaşlarımız gözaltına alındı.

İzmir'deki 1 Mayıs kutlamalarında 6 yoldaşımız hastanelerde tedavi altına alındı.

Sonuç olarak, 1996 1 Mayıs'ı her yanıyla devrimci durumun hızla yaklaştığını, bu yaklaşmayla sınıf savaşımında safların belirginleştiğini, devrimci cephenin öneminin arttığını bir kez daha gösterdi.

Sendikaların ve Alevi örgütlerinin yöneticilerinin buralardan derhal sökülüp atılmasının aciliyet olduğunu, Kürt halkının haklı mücadelesinin yavaş yavaş daha sınıfsal boyuta gelmeye başladığını gördük.

Tüm bunların üstünde, TKP'nin bugün daha güçlü olmak zorunda olduğunu, üye sayısını ve legal odak sayısını arttırmak zorunda olduğunu, bunların devrimimiz açısından hayati önem taşıdığını anlamamız gerekiyor. Tüm yoldaşların bundan sonraki çalışmalara bu bilinçle sarılacaklarına inancımız tamdır.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Örgüt Bürosu

Dünyanın ilk işçi devleti

PARİS KOMÜNÜ ÖNÜMÜZE IŞIK SAÇIYOR

18 Mart 1871'de başlayan, 72 gün yaşayarak 28 Mayıs 1871'de biten dünyanın ilk işçi devletinin tarihini ve derslerini akıcı bir şekilde ele alan bu yazı gelecek sayımızda da devam edecektir.

Mustafa Kızıltepe

1.GİRİŞ

Bu yıl, dünyanın ilk işçi devleti olma onurunu taşıyan Paris Komünü'nün 125. yıldönümünü kutluyoruz. 18 Mart 1871'de fiilen başlayan Paris Komünü tüm olumsuz koşullara karşın tam 72 gün yaşadı ve 28 Mayıs 1871 Pazar günü en son savaşan komüncünün silahını alıp barikattan çekilmesinin ardından sona erdi.

Komün'ün sona erişi tarihte eşi az görülmüş bir vahşetle gerçekleştirildi. Öğretici yanları olması nedeniyle, Komün'ün tarihçesinde bu konu üzerinde daha kapsamlı bir anlatım yapacağız.

Paris Komünü'nün dünya işçi sınıfına bıraktığı dev mirasın içinde öğreticiliği, içerdiği zengin deneyim önemli bir yer oluşturur. Tarihsel gelişiminin de desteğinde bu deneyimlerin ve çıkartılması gerekli derslerin altını bir kez daha çizeceğiz.

Komün'ün tarihi ve dersleri çeşitli yanlarıyla birçok tarihçi ve araştırmacı tarafından incelenip yayınlandı. Doğaldır ki, özellikle Fransızca dilinde yayınlanmış çok sayıda yapıt var. Bütün bu yapıtlara yalnızca Komün'le ilgili olarak hazırlanmış bir ansiklopediyi de katmak mümkün.

Ancak hepsinin içinde özellikle belirtmek istediğimiz iki kitap var ki, her ikisi de konumuzun birer klasiği olarak anılırlar. İki kitabın da ortak olduğu kadar çarpıcı özelliği ise Komün'ün hemen ardından yazılmış olmaları.

Bunlardan ilki bilimsel komünizmin kurucularından Karl Marks'ın kaleme almış olduğu *Fransa'da İç Savaş* adlı başyapıttır. Marks'ın dünya işçi sınıfına bıraktığı mirasın en önde gelen yapıtlarından biri olan bu kitap, Paris Komünü'nün nasıl olduğundan çok, neden olduğu sorusuna verilmesi gereken yanıtı araştıran ve bu tarihsel olaydan alınması gereken dersleri tek tek sıralayan bir yapıttır. Hemen belirtelim ki, Marks'ın tarihsel gelişimi anlatımı da örnek alınması gereken bir yazım örneğidir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz derslerin herbirinin yaşamsal önemi vardır. O kadar ki, Komünist Manifesto'nun 2. baskısına yazdıkları önsözde Marks ve Engels, Paris Komünü'nün derslerinin ışığı altında Manifesto'nun bazı yerlerinin değiştirilmesi gerektiğini söylüyorlar, ve o meşhur (ve de tek!) değişikliği yapıyorlar: *İşçi sınıfı ele geçirdiği burjuva devletini "kendi çıkarlarına göre uyarlar"* ifadesini kaldırıp, yerine *"kırıp parçalaması gerekir"* ifadesini koyuyorlar. Bu değişikliğin doğurduğu sonuçlar tarihsel önemdedir. Tarihsel gelişimin de gösterdiği gibi bu konuda alınacak tutum, işçi sınıfının devrimci siyasetiyle oportünizmin ayrılmasında mihenk taşı görevini görmüştür.

Fransa'da İç Savaş'ın bir diğer önemi de Komün'ün sona ermesinden topu topu iki gün sonra, 30 Mayıs Salı günü basıma hazır olup ilk kez Uluslararası İşçi Örgütü (International Association of Workers) 1. Enternasyonal'in Londra'da yaptığı toplantıda, Marks tarafından, "Uluslararası İşçi Örgütü Genel Konseyi'nin Hitabi-Avrupa ve Birleşik Devletler'deki Tüm Örgüt Üyelerine" başlığıyla okunmuş olmasıdır.

O zamanlar ne radyo, ne televizyon ne de telefon vs. var! Ancak kuryelerle ulaştırılan haberler vasıtasıyla gelişmeleri izlemek mümkün; tabii eğer sözkonusu kuryeler Fransız burjuvazisinden yakalarını kurtarıp Londra'ya kadar varabilirlerse.

Marks'ın bu kadar kısa bir zaman içinde böyle değerli bir yapıtı yazıya dökebilmesinin bir nedeni kuşkusuz dehası. Ancak belirtilmesi gereken bir diğer nedeni daha var: Marks, yıllardır Fransa'da kapitalizmin, işçi sınıfının ve onun mücadelesinin gelişmesiyle çok yakından ilgilenmiş; denebilir ki gelişmeleri gün be gün izlemeye çalışmış. Zaten aksi taktirde 1848 devrimiyle ilgili olarak yazdığı bir diğer başyapıt olan *Fransa'da Sınıf Savaşları* ya da *Louis Bonaparte'in 18. Brumaire*'inin böylesi ustalıkla kaleme alınması hemen hemen olanaksız olurdu.

Marks'ın *Fransa'da İç Savaş* adlı başyapıtının dışında Komün'le ilgili bir diğer değerli yapıt daha var ki, onu da burada yeri gelmişken belirtmekte yarar var. Yazarının hem Paris Komünü'ne aktif olarak katılmış olması (kendisi zaten asker), hem de Uluslararası İşçi Örgütü (1. Enternasyonal) üyesi olması, olayların gelişimiyle ilgili olarak aktardıklarının önemini arttırıyor. Sözünü ettiğimiz yazarın adı Prosper-Olivier Lissagaray. Kitabının adı ise *1871 Komünü'nün*

Tarihi. Kitap ilk kez 1876'da Lüssagaray Londra'da sürgünde iken basılıp yayınlanıyor. Aradan 120 yıl geçmiş olmasına karşın kitap hâlâ basılıyor ve tükeniyor! Günümüze kadar Komün'le ilgili bunca kitap yazılmış olmasına karşın, Lissagaray'ınkinin tarihsel olarak Komün'ün nasıl olduğuyla ilgili olarak yazılmış en güzel yapıt olduğu konusunda birçok tarihci hem fikir. Ayrıca kanıtı da ortada aslında!

Kitapla ilgili olarak aktarmak istediğim bir diğer nokta da şu:

Yukarıda belirttiğim gibi Komün'ün 28 Mayıs Pazar sabahı saat 11 civarında Paris'in doğusundaki işçi semtlerinin birinde bulunan Ramponneau sokağındaki barikatlarda savaşan son Komün neferinin silahını alıp gitmesiyle bittiği söylenir Lissagaray'ın yazılarında. Rivayete göre sözkonusu Komün neferi Lüssagaray'ın kendisinden başkası değildir. Neden olarak da Komün'ün böylesine canlı bir biçimde sonuna kadar anlatımını yapabilmek için ancak ve ancak anlatılanları bizzat yaşamış olmak gerekir diye gösterilir. Gerçekten de öyledir, ayrıca Komün'ün sonuna kadar savaşmış neferi olma onurunun bir 1.Enternasyonal üyesine ait olması da anlamlıdır.

Yukarıda sözünü ettiğim iki klasik yapıta ek olarak dünya işçi sınıfının bir diğer devi olan Lenin'in de yazdıklarını eklemek gerekir. Ancak Lenin'in sadece Paris Komünü'ne ayrılmış bir kitabı yok. Çeşitli makalelerinin dışında *Devlet ve Devrim*, *Proleter Devrimi ve Dönek Kautsky* adlı başyapıtlarında Komün'ün derslerine ayrılmış geniş bölümlerden son derece önemli ve öğretici bilgiler edinmek mümkün.

Paris Komünü'nü işçi sınıfının dünya görüşünü rehber edinerek incelemek isteyen her devrimci için vazgeçilmez nitelikte olan bu yapıtların okunmasını yürekten diledikten sonra Komün'ün kısaca tarihsel anlatımına geçelim.

PARİS KOMÜNÜ'NÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

Komün'ün nasıl patlak verdiğini daha iyi kavrayabilmek için bir yıl kadar geriye gidip anlatımımıza oradan başlayalım.

1870 ilkbaharında Paris'e baktığımızda endüstri sektörü hızla gelişen bir kent görüyoruz. 3. Napolyon yirmi yılı aşkın bir süredir iktidarı elde tutuyor. 8 Mayıs 1870'de yaptığı bir referandumla da izlediği liberal reformcu politikayı sürdürebilmek için destek topluyor.

Ancak Napolyon'un otoritesine karşı olanlar da az değil ve çeşitli siyasal eğilimlerden oluşuyorlar. Bunların içinde en önemlileri daha ılımlı bir cumhuriyet isteyen Cumhuriyetçiler ve Aralık 1851 darbesiyle gerçekleştiği, baskıcı ve otoriter yanından başka bir özelliği olmadığı için tümden karşı olan çeşitli devrimci ve sol akımlar.

Liberal reformlar politikasının doğurduğu sonuçlardan biri de zengin ve yoksullar arasındaki uçurumun giderek büyümesi. Olan kaçınılmaz olarak en yoksullara oluyor, ve bir zamanlar kentin içinde yaşayabilirlerken yıkımla birlikte Paris'in özellikle kuzey, doğu ve güneydoğusunda varoşlar oluşturuyorlar. Proletarya o dönemde Paris'te göreceli olarak azınlıkta bulunuyor. Birkaç büyük fabrikanın (örneğin matalurji sektöründe faaliyet gösteren Cail fabrikası 2000 civarında işçi çalıştırıyorlar. Hızla gelişme aşamasında olan kapitalizmle uyumlu olarak işçi sınıfının da genç, örgütsüz, kendiliğinden sınıf olma özellikleri ağır basıyor o dönemde.

Belleville, Faubourg Saint-Antoine gibi işçi mahallelerinde oturanların çoğunluğunu evde çalışan zanaatkarlar oluşturuyorlar. Yoğun borç altında ezildiklerinden giderek daha fazla çalışıyorlar, ve sayıları da gün geçtikçe artıyor. Sosyalizme ve devrimci fikirlere duyarlılıkları da öyle! Ancak giriştikleri grev eylemleri imparatorun erkini yeterince tehdit edebilmekten uzaktı.

İzlediği ekonomik politikanın sonucunda gelir dağılımındaki eşitsizliği giderek daha arttırarak sınıf savaşımının keskinleşmesine yolaçan 3.Napolyon, krizi ve nedenlerini gizlemek, tüm ulusu bayrak altında toparlayabilmek amacıyla sınır ötesi maceralara girişti. 1870 yılında Prusya'ya karşı açılan savaş ülkeye büyük yıkım getirdi. Yenilgiler birbirini izledi. 2 Eylül'de de İmparator Sedan'da 100 binin üstünde askeriyle birlikte esir edildi.

4 Eylül'de ılımlı Cumhuriyetçiler Paris'te bir Ulusal Savunma Hükümeti kurarak cumhurıyeti ilan ettiler. Hükümetin başına getirilen General Trochu, Paris kentinin başkomutanıydı ve savaşın sürmesinden yanaydı.

19 Eylül'de Paris'in Prusya orduları tarafından kuşatılması devrimci hareketin yoğunlaşmasında önemli rol oynadı. Dört ay süren kuşatma sonunda dış dünyayla olan bağları kopan Paris halkını görülmemiş bir açlık ve sefalet tehlikesiyle karşı karşıya getirdi. Emekçi halk yaşayabilmek için kedi, köpek ve sıçan bırakmadı kentte. Burjuvalar ise fahiş fiyatlar karşılığında hayvanat bahçesindeki hayvanları pahalı restoranlarda tükettiler.

Ancak bu yokluk Paris'in emekçi halkını yıldırmadı. Tam tersine bir etki yaparak onlarda sonuna kadar savaşarak ölme azmini törpüledi. Oysa Fransa'nın diğer kent ve yörelerinde aynı kararlılıkla savaşma azmi gözlenmiyordu. O kadar ki hükümetin tek radikal üyesi olan İçişleri Bakanı Gambetta balonla Prusya ordularının ablukasını havadan aşarak diğer kentlere gitti ve Paris direnişçileriyle birlikte savaşacak orduları oluşturmak için çaba harcadı.

Öte yandan Ulusal Savunma hükümeti kuşatma altındaki Paris'i savunmak amacıyla Ulusal Muhafızlar adı altında eli silah tutan Paris halkını silahlandırmış ve geleneksel orduya ek olarak paralel bir ordu oluşturmuştu. Üniforma giymenin ve silah taşımanın dışında geleneksel orduyla hiçbir ortak yanı bulunmayan Ulusal Muhafızlar aslında silahlanmış Paris halkından başka birşey değildi ve aşağıda göreceğimiz gibi Komün'ün kilit silah gücünü oluşturup burjuvazinin başına büyük sorunlar açacaktı.

Bir diğer belirtilmesi gereken etken ise Paris'te yaşayan halkla ülkenin diğer kent ve yörelerinde yaşayan halkın savaşa karşı tutumuydu. Sonuncular Prusya ordularından fazla çekmediklerinden, ya da en azından sürekli abluka altında yaşamadıklarından, koşullarının ağırlığına bakmadan bir an önce barış anlaşmasının imzalanmasını istiyorlardı.

Paris'te yaşayan halk ise çok farklı bakıyordu. Sonuna kadar dövüşerek ölme pahasına da olsa başkenti savunmaya hazırlanıyordu. Bu amaçla her semtte işçilerden, zanaatkarlardan, memur ve entellektüellerden (özellikle gazetecilerin oynadığı önemli rolün altı çizilir) oluşturulan devrimci sendikacılar, ve 1.Enternasyonal'in üye ve sempatizanları) aktif olarak görev aldırlar. Kısa bir süre sonra da ''(Paris'i oluşturan) 20 Bölgenin Ulusal Savunması için Cumhuriyetçi Merkez Komite''yi oluşturdular. Devrimci komiteler çevresinde kenetlenen halkın istemi ise gerçek bir demokratik halk hükümetiydi. Kaçınılmaz olarak, Ulusal Savunma hükümetiyle arasındaki sürtüşmeler hızla büyüdü.

General Trochu'nun Prusya'lılara karşı birkaç kez giriştiği gereksiz askersel harekatlar hüsranla sonuçlandı ve Ulusal Muhafızlar'ın saflarında önemli kayıplar oldu. Ekim ayının sonlarında Bourges ve Metz kentlerinin yakınlarında uğranılan iki hezimetin ardından hükümetin düşmanla barış görüşmelerine girişmesi halkın gözünde hükümetin zaten düşük olan meşruluğunu iyice yitirdi. Paris'te düzenlenen devrimci gösterilerde ilk kez açıkça hükümetin alaşağı edilmesi istemi dile getirildi.

Öte yandan Cumhuriyetçi Merkez Komitesi de Ocak 1871'den itibaren istemlerinde giderek daha radikal olmaya başladı. ''Kızıl Afiş'' diye anılan meşhur bildirgesinde, tüm gıda maddelerine el konması, beslenmenin bedava olması ve bir halk hükümetinin geciktirilmeden oluşturulması isteminde bulundu. Eylül ayından beri kuşatma altında yaşayan Paris halkı da böylece seneler sonra ilk kez devrimci geleneklerine yeniden kavuşmaya başladı. 1848 devriminin doğrudan mirasçıları olan fikir kulüpleri, dergiler yeniden mantar gibi fışkırmaya başladı. Halkın devrimci-demokratik örgütlenmeleri olan bu kuruluşlar bastıkları bültenlerle, afişlerle Parislilerin devrimci fikirlere olan duyarlılıklarının artmasında olağanüstü yararlı bir görev gördüler.

Ancak bu gelişmelerin kaçınılmaz olarak doğurduğu bir başka sonuç da madalyonun diğer yüzünü oluşturuyordu. Devrimci propaganda ve örgütlenmelere bu kadar sıcak bakan işçi ve emekçi halka karşılık liberal burjuvalar ve ılımlı cumhuriyetçiler gelişmeleri ''tehlikeli'' olarak nitelendirildiklerinden hızla desteklerini çekip kendilerini ayırdılar.

Öyle ki, hükümet kısa zamanda baskıcı yüzünü göstererek yayınları yasaklamaya, dernek ve kulüpleri kapatmaya başladı. Paris'in emekçi halkına acımasızca baskı uygulayan Ulusal Savunma hükümeti 28 Ocak'ta Versailles'da Prusya'yla ateşkes anlaşması imzalayınca cumhuriyetçilerin ''ılımlı'' diye bilinen kesiminin siyasal dayanışmayı kiminle yapmayı tercih ettiği de açıkça belli oldu. Prusya'nın aylardır Paris'i amansızca döven topları da anlaşmanın imzalandığı gece sustu.

Paris'li emekçilerin ateşkes anlaşmasına tepkileri çok sert oldu. Bunca özverinin boşa yapıldığını hisseden halk anlaşmayı bir ihanet olarak değerlendirdi.

Prusya'yla yapılan anlaşmanın koşulları gerçekten çok ağırdı. Fransa Alsace'i tümden, Lorraine bölgesinin üçte birini kaybediyor ve beş milyar altını savaş tazminatı olarak ödemeyi garanti ediyordu. Öte yandan Prusya devlet başkanı Bismark barış anlaşmasının yasal olarak seçilmiş bir meclis tarafından onaylanmasında ısrar ediyordu.

8 Şubat'ta seçimler yapıldı. Seçmenlerin çoğunluğunu oluşturan Paris'in dışında yaşayanlar aslında bu koşullarda barıştan yanaydılar ve ''düzen'''in savunucularını destekliyorlardı. Seçilen Millet Meclisi'nde kralcılarla ılımlı cumhuriyetçiler çoğunluğu oluşturuyorlardı.

Millet Meclisi üyesi Adolphe Thiers de hemen seçimlerin ardından ''Fransız Cumhuriyeti Yürütme Erki Başkanı'' sıfatıyla hükümetin başına getirildi. Komün'ün kasabı olarak tarihe geçecek olan Thiers daha imparatorluk dönemindeyken bakanlık yapmış ve emekçilerin çeşitli vesilelerle örgütledikleri direnişleri bastırmadaki acımasızlığıyla işinin ehli olduğunu o zamanlardan kanıtlamıştı. Millet Meclisi'nin oluşumuna bakıldığında Paris'teki devrimci hareketi dizginleyecek ve gerektiğinde hunharca ezdirebilecek bir kişi için bundan daha iyi bir seçim olamazdı.

(devam edecek)

Yığınların içine dal, korkusuzca, yığınlarla birlikte

Burjuvazinin üstüne yürü

Gelişen her nesnel durum, komünist partisinin siyasal taktik ve eylemlerini değiştirmesini zorunlu kılmaktadır. Her nesnel durum, komünisti, nasıl davranılması, nasıl hareket edilmesi konusunda şekillendirmekte ve etkilemektedir.

Yeni duruma göre, komünist partisi, gelişen koşullar ışığında, komünisti şekillendirmek zorundadır. Bunu yaratamadığımız zaman döneme göre davranmayan, sınıfa ve sonuç itibarıyla örgütümüze ciddi zararlar veren durumlarla karşı karşıya geliriz.

Lenin'in ve Bolşevik partisinin büyüklüğü, bir yanıyla, dönemi ve döneme göre mücadele nasıl yükseltileceğini doğru değerlendirmiş olmasına ve buna uygun kadroların ortaya çıkmasına bağlıdır.

Sınıf savaşımının yenildiği ve geri çekildiği dönemlerde Almanca konuşacağız, sınıf savaşımının yükseldiği dönemlerde Fransızca konuşacağız. Marksizm-Leninizm bu yaklaşımının altında dönemi ve döneme uygun komünist tipini iyi tarif etmişlerdir. Almanca konuşulması gereken bir dönemde Fransızca konuşmak ne kadar yalnışsa, Fransızca konuşulması gereken bir dönemde Almanca konuşmak ve Almanca konuşmakta ısrar etmek, ayı avına su tabancasıyla gitmeye benzer.

Partimiz kavgada büyüyecek. Kavganın göbeğinde olacağız. Düşman, birbirimize bağlılığımızdan, atakhğımızdan, adanmışlığımızdan korkacak. Böyle olmazsa yaklaşan devrimci durumu devrime yükseltemeyiz. Herşeyin sonucunu kadrolar belirleyecektir, demek budur.

O halde biz ne yapacağız?

Dönem değişiyor. Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim krizi derinleşiyor. Bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor.

9.Kongre kararlarında dönemi ve döneme göre çalışmanın altını çizmişiz. Silahlanmanın önemini, komünistlerin de silahlanmasının gerekliliğini vurgulamışız. Zaten halkımız da silahlı. Engels, "emekçiler doğal siyasetçilerdir" diyor. Halkımız silahını ne zaman nasıl kullanacağını, inanın iyi biliyor. Bazı devrimciler gösterişçi oluyor, havayı seviyor. Halkımız ise silahını en yakınına bile söylemez. Ama, zamanı geldi mi, bardak taştı mı, o silahların nereden çıktığını bilemezsin. Komünistteki psikoloji de böyle olacak. Gösteriş yok, şantaj yok, artizanlık yok. Terbiye olacak, adanmışlık olacak, sızlanma olmayacak. Sade ve alçak gönüllü olacağız. Yapılması gerektiği zaman, işimizi adanmışlık ile, gösterişten uzak yapacağız.

Partimiz kavgada büyüyecek. Kavganın göbeğinde olacağız. Düşman, birbirimize bağlılığımızdan, ataklığımızdan, adanmışlığımızdan korkacak. Böyle olmazsa yaklaşan devrimci durumu devrime yükseltemeyiz. Herşeyin sonucunu kadrolar belirleyecektir, demek budur.

O zaman parti olarak, komünisti iyi hazırlamak zorundayız. Mücadelelenin sonucunu yetişmiş insan belirler. Sekreterlere, yöneticilere büyük görev düşüyor. Yürükoğlu yoldaşımız yıllarca önce, çok önemli, çok güzel bir söz söylemişti: "Kulisinde sevgi olmayanın, sahnesinde başarı olmaz". Sevgi olmadan bu olmaz. İşin temeli sevgidir, güvendir, birbirine kopmaz bağlar bu temelde başlar. En sıkı eylemlerde giderek kopmaz bağlara dönüşürür. Düşmanı, faşisti, şeriatçıyı, oportünisti çatlatırız. Aramızdan su sızmaz. Bolşeviklerden öğreneceğimiz çok şey vardır. Tarih bolşeviklerden dobra insanlar olarak bahsediyor. Bolşevikler dobra dobra tartışan insanlardır diyor.

Ne yapmiş Bolşevikler? Hatılayalım bir. Marksizmi çok mu iyi öğrenmişler, ülkelerine çok mu iyi uyarlamışlar? Bunlar hep zaman işi. İşin başı Lenin'dir. Lenin sevginin en güzel örneklerini vermiş Bolşeviklere. Tren örneğini hepimiz biliriz. Ne yapmış, kendini tehlikeye atarak, tren yolundan çocuğu kurtarıyor. Kendisine daha sonra yöneltilen eleştirilere de, "çocuğu kurtarırken, kendimi tehlikeye atarken, Rus devrimini tehlikeye atmadım. Eğer böyle bir tavır alıp çocuğu kurtaramasaydım, kendime olan saygım, güvenim giderdi ve yaratıcı olamazdım" diyor.

Haydi bakalım parti yöneticileri. Örgütü kavgaya sürecek sekreterler, kendimizdeki sevginin düzeyini bir ölçün bakalım. Aleviler bize çok şey öğretti, tabii öğrenene. Özümüzü bir dara çekelim bakalım. İşin başı sevgidir. Bununla dolu olmayan yönetici örgütünü büyütemez, niyetli bir şekilde de örgütünü kavgaya süremez. Böyle karnından konuşan, yoldaşlarının gözüne sevgiyle bakmayan sekreterin, yaklaşan devrimci durumda ömrü uzun olmaz. O halde birinci iş yöneticilerin sorunudur. Sevgi, saygı, terbiye, adanmışlık, sözünün eri yöneticiler olmak zorundayız.

Partide coşku artırılmaldır. Karar verme artırılmalıdır. Atılım artırılmalıdır. Kavganın mücadelenin içinde olmalıyız. Nesnel duruma bağlı eylemler artacaktır. İçinde olmak zorundayız, devrimci örgütlerle birlikte uyumlu bir şekilde sınıfın emekçilerin gençliğin çıkarları doğrultusunda metodlu, bilinçli ve militan bir şekilde eylemin içinde olmak zorundayız. Mücadelenin boyutları bulunduğumuz bölge düzeyindeyse bölge düzeyinde, belli bir semt düzeyinde ise semt düzeyinde, il düzeyinde ise il düzeyinde, ülkesel düzeyde ise ülkesel düzeyde, merkezi ve disiplinli bir şekilde zaman geçirmeden eylemin içinde olmalıyız.

Cesaret, cesaret, cesaret. Atılım, atılım, atılım. Canlı bir şekilde eylemin içinde olmalıyız. Bölgede bir eylem mi var, pankartlarımızı yazıp, toplayabildiğimiz en büyük güç ile orada olacağız. Boyayı, fırçamızı kapıp, dönemin sloganlarını dört bir tarafa yazacağız. Kavga mı var, sopayı, taşı kapıp kavgaya gireceğiz. Döneme uygun mücadeleyi, insan psikolojisini, adanmışlığı hızla kazanır, hızla kazandırırsak, yenilemez güç oluruz. Partimizi yığınların önünde yığınlarla birlikte değişen parti yaparız.

Arif Dalmaz

R. Yürükoğlu

Şimdi bir değerlendirme zamanıdır

İşçinin Sesi, 9. Kongre kararlarını ve 9.Kongre'den sonra çıkan parti hattını belirleyen yazıları bir kitapçık olarak derledi. _Yeni Dönem, Yeni Taktik_ başlığını taşıyan bu kitapçığa Rıza Yürükoğlu yoldaşın yazdığı _Önsöz_'ü yayınlıyoruz.

1995 yılında yaşanan Gazi spontane ayaklanması, Türkiye'nin içine girdiği yeni dönemi hem gözler önüne serdi, hem de başlangıcı oldu.

Bu yeni dönemi de hazırlayan koşullar yine asıl olarak ekonomikti:

Enflasyon düşürülemiyor, Türk Lirası sürekli olarak değer yitiriyordu.

Çoğunluğuyla kısa-dönemli yüksek-faizli borçlanmalarla finanse edilen devlet bütçe açığı büyüyordu. Öyle ki, devletin günlük işlemlerini sürdürebilmek için, 1995 içinde, %180 faizle hazine bonoları çıkarılmıştı. Buna rağmen, bu korkunç faizli bonolar bile zaman zaman satılamıyordu. 1995 yılında bütçe açığı, hedefin %50 üzerine çıkarak 6.4 milyar dolara ulaşmıştı. 1996'da ise 9.3 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin döviz rezervleri, 1995'in son üç ayında, %25 bir düşüşle 12 milyar dolara inmişti.

1996 yılında ekonominin, büyümek bir yana, küçüleceği öngörülmektedir. Bunun işaretleri de gelmektedir. Türkiye'nin ikinci büyük otomobil üreticisi olan OYAK-Reno, satışların %50 düşmesi üzerine, Ocak ayında üretimi durdurdu ve 2500 işçiyi işten çıkardı.

Sosyal sigorta sistemi gerçek anlamda iflas etmiştir. 1995'de 1.6 milyar dolar olan zararın, 1996'da 3 milyar dolara çıkacağı tahmin edilmektedir.

Bu büyüyen ekonomik sorunların altında yatan ve onları daha da büyüten bir olgu olarak, devletin Kürt halkına karşı yürüttüğü iğrenç savaşı da vurgulamak gerekir. Devletin son 10 yılda bu savaşa harcadığı para, 74 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Devletin, eğitim, sağlık gibi yaşamsal önemdeki alanları ihmal etmesinin en önemli bir nedeni, her yıl tüm gelirlerinin %33'ünü kirli savaşa harcamasıdır.

Ortamdan en büyük zararı alt ve orta sınıflar görmektedir. İkinci Dünya Savaşının biriki yılı dışarda bırakılırsa, Cumhuriyet tarihinde ilk kez kentlerde ekmek kuyrukları oluşmaktadır.

Aynı zamanda, toplumda derin bir kimlik sorunu gelişmektedir. Türkiye toplumu, Türk-Kürt, İslamcı-Laik, Alevi-Sünni olarak, etnik, kültürel ve ideolojik çizgiler içinde bölünmektedir. Bu bölünmelerin de altında ekonomik gerçekler yatmaktadır.

Türkiye son 30 yılda olağanüstü gelişmiş ve büyümüştür. Ancak, emperyalistleşme aşamasına dayanmış ama emperyalistleşemeyen Türkiye'nin müzmin sorunu olan kaynak (sermaye) kıtlığı hiç azalmadan sürmektedir. Dolayısıyla bu büyüme hiçbir yapısal sorunu çözememiş, tersine hepsini derinleştirmiştir. Üstüne üstlük, halkta da daha iyi yaşama özlemini arttırmıştır.

Türkiye'nin olağanüstü büyük ekonomik sorunlarıyla ancak güçlü bir siyasal iktidar boğuşabilir. (Böyle bir iktidarın da sorunları çözebileceği garanti değildir.) Ama tam da bu büyüyen ekonomik sorunlar, burjuva siyasal yapısını ufalamaktadır. Uzun yıllar için, güçlü bir iktidar ufukta görülmemektedir. Tersine, ufukta görülen, koalisyonlar, azınlık hükümetleri, güçsüz yönetimlerdir. Dolayısıyla, durum giderek 1980'i daha fazla anımsatır olmaktadır. Hem de çok daha üst bir düzeyde. Önümüzde sıcak, çok sıcak bir dönem açılmaktadır.

Bu durum devrimci harekete büyük görevler yüklemektedir. Birlik ve ortama uygun yöntemlerle mücadele günün belgisidir.

TKP, Gazi ayaklanmasının su yüzüne çıkardığı bu gerçekleri, 1995 9. Kongre'sinde değerlendirmiş ve tüm mücadele taktiğini değiştirmiştir.

Ancak, uzun yıllar başka bir davranış biçimiyle çalışmış olan örgütün yeni mücadele yöntemlerini bir anda ve başarıyla uygulamaya başlaması beklenemez. Yeni taktiği özümseme, hazırlık, kaynak oluşturma ve en önemlisi, döneme uygun savaşçı ruhunu geliştirme belirli bir zaman sorunudur.

9. Kongre'den bu yana bir yıl geçti. Bu süreci değerlendirdiğimizde, partinin bazı bölümlerinin yeni mücadele çizgisine başarıyla uyarlandığını, bazı örgütlerin ise bu başarıyı gösteremediğini görüyoruz. Çok şeyi değiştirdik, çok alanda adımlar attık ve eksiklerimizi daha iyi kavradık.

Şimdi, tüm parti örgütünün kapsamlı bir değerlendirme ve kişiselleştirmekten kaçınarak eleştiri-özeleştiri yapmasının zamanıdır. Amaç, 9. Kongre kararlarının partiye tam anlamıyla mal edilmesidir.

Elinizdeki kitap bu amaçla hazırlanmıştır.

Haydi, savaşkan, ölümsüz TKP'yi yaratmada bir adım daha ileriye!

Gözaltında Kayıplara Son

Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı

Gözaltında kayıplar günlük yaşantımızın ayrılmaz bir gerçekliği haline geldi. Dünyada ve ülkemizde, her gün yeni bir isimle kayıplar listesinin uzadığına tanık oluyoruz. Gün ortasında yahut gecenin kör bir vaktinde, insanların gözaltına alındığını ve bir daha kendilerinden haber alınamadığını biliyoruz.

Nazi Almanyası'ndan Vietnam'a, Şili, Arjantin, Uruguay gibi Latin Amerika ülkelerinden Türk ve Kürt coğrafyasına kadar ``kaçırma, kaybetme, katletme'' eylemi resmi devlet politikasına dönüştürülerek kirli savaşın en yaygın yöntemi olarak uygulanıyor. Geride çığlıklar kalıyor yalnızca. ``Çocuklarımızı istiyoruz.'' Herkesi sorgularcasına haykıran bu çığlıklar gittikçe büyüyor. Hiç yaşamamışlar gibi karanlık bir elin bugüne kadar aramızdan çekip aldığı binlerce güzel insan, işkencelerden geçmiş bedenleriyle kimsesizler mezarlığında sorgulanıyor. Tüm gözaltında kayıplar şahsında Vedat Aydın, Ayşenur Şimşek, Rıdvan Karakoç, Hasan Ocak gibi. Bütün inkarlarına rağmen devlet suçüstü yakalanıyor. Kaybedilenler her kesimi kapsıyor. İşçi, öğrenci, gazeteci, aydın, sanatçı ve emekten yana olan her kesimden insanlar, devletin kaybetme politikasının kurbanı oluyor. Devlet muhalif sesleri susturmak için, her türlü anti-demokratik baskıcı uygulamaların yanısıra işkence ve gözaltında kaybetmeyi de, bu baskıcı düzenin meşru uygulamaları haline getiriyor. Belleksiz, duyarsız, geleceği çalınmış bir toplum yaratmayı amaçlıyor.

Biz, kaçırılarak ağır işkencelerle katledilenlerin katillerinin cezalandırılmasını, gözaltında kayıpların işkenceyle katletmelerin son bulmasını, 1 Nisan'dan bu yana kaybedilmeye çalışılan Talat Türkoğlu ve kayıplarımızı sağ olarak istiyoruz.

İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de çocuklarını kaybeden Cumartesi Anaları da aynı şeyi haykırıyor. ``Çocuklarımızı istiyoruz''. Umutla haykırılan bu çığlığa kulak tıkamayın. Suç ortağı olmayın. Tarihin tekerrür etmesini istemiyorsanız Niedermayer'in sözlerini anımsayın. ``Hitler iktidara geldi ve bir gün mahallemize geldiler. Komünistleri, sosyalistleri götürmeye. Ben karşı çıkmadım. Yeniden geldiler, demokratları, yurtseverleri götürmeye. Ben yine karşı çıkmadım. Bir gün beni götürmeye geldiler. Kimse karşı çıkmadı. Çünkü karşı çıkacak kimseler kalmamıştı.''

Gözaltında kayıplara karşı mücadele her şeyden önce insan olma sorunudur. Bu duyarlılıkla 17-18-19 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı, ``ben insanım ve bu suça ortak olmak istemiyorum'' diyen herkesin ve her kurumun gücünün gösterimidir.

ULUSLARARASI I. GÖZALTINDA KAYIPLAR KURULTAYI
17-18-19 Mayıs 1996, İstanbul

1 Mayıs 1996

Biz TKP'liler y minliyiz

Türkiye'ye hızla gelen devrimci duruma ve TKP'nin 9. Kongre kararlarının işlerliğine merhaba...

1 Mayıs 1996, Türkiye için bir atılım dönemi olduğu kadar, partimiz için de bir atılım dönemi oldu. 9. Kongre kararlarının önümüze sunduğu ``Yeni dönem, yeni taktiği'' hemen hayata geçirmede zorlanan yoldaşlar ya ilerledi, ya da döneme uygun yoldaşlar, sempatizanlar öne geldi, hatta döneme uygun yeni ilişkiler kazandık, öne çıktılar.

Evet 1 Mayıs'a hazırlandık ama açık ki çok daha iyi hazırlanabilirdik. Bütün yoldaşlar olarak dönemin görevlerini daha iyi kavramış olarak girseydik sonucun daha başka olacağı açıktı. Her dönem kendi kadrosunu yaratır. Bu dönem de, kendi canlılığına uygun insanları ile birlikte öne fırladı. Özellikle son bir hafta örgütün en gerisinde duran yoldaşlarda dahi canlanma vardı. Tanıdığımız tüm ilişkiler gezildi, dergiler satıldı, bildiriler tanıdık tanımadık tüm kapılara uzatıldı. Bu çalışmalar yeni ilişkiler doğurdu. Otobüslerimizdeki manzaralarımızı sanırım hiçbirimiz unutmayız.

Birim örgütümüz, 1 Mayıs gününde tümüyle verdiği sözü yerine getirmişti. Teknik tüm çalışmalar iyi idi. Flamalar, pankartlar, bayraklar, orak çekiç ile yürüyen işçiler ortalığı inletti.

1 Mayıs 1996, TKP'li kadrolarının, 9. Kongre kararlarını hayata geçirmeye niyetli olduklarını ve devrimci durumun görevlerine hazırlanmaya başladıklarını göstermiştir.

Yaşasın Partim!

Dilbirin Bawer

Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı

Kararlı ve başarılı geçti

Kurultay'ın ardından örgütlenmeye yönelik çalışmalarda devrimci dayanışmanın artırılması ve daha geniş kesimlerin katılımının sağlanması büyük önem taşımaktadır.

17-18-19 Mayıs günleri, İTÜ Maçka binasında yapılması planlanan Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı polisin yoğun baskısına rağmen ödün verilmeden gerçekleştirildi. Dünyanın çeşitli ülkelerinden kuruluşların yanısıra, Türkiye ve Kürdistan'dan 150'ye yakın sendika ve demokratik kitle örgütünün temsil edildiği ya da tebliğ gönderdiği kurultayın açılışı için, 17 Mayıs sabahı delegeler ve izleyiciler İTÜ Maçka binasına geldiler. Ama Kurultay'ın yasal olmadığı iddiasıyla en az 500 polis tarafından sarıldılar, salona girişleri engellendi. Oysa Kurultay'ın örgütlenmesine ilişkin bütün yasal gereklilikler yerine getirilmişti. Gazetecilerin, TV kameralarının önünde çevik kuvvet, çemberi daraltırken Kurultay komitesi tarafından basın açıklaması yapıldı. Bu sırada polis hoparlörle ``İki dakika içinde dağılmazsanız, biz dağıtacağız'' yollu tehditler savuruyordu. Bu tehditlere alkışlı protestoyla yanıt verildi.

Basın açıklamasından sonra alternatif bir salona gitmek üzere küçük guruplar halinde dağılındı.

Kurultay deyim yerindeyse hem legal, hem illegal olarak gerçekleştirildi. Polis gayrimeşru biçimde kurultayı yasak ilan ederken, Kanal D, Show TV, Star vb. kameraları Kurultay salonundaydı, *Hürriyet, Yeni Yüzyıl* muhabirleri delegelerle görüşüyordu.

Polis, salona girmemekle birlikte Kurultay'ın yapıldığı binanın çevresini sarmış, resmi-sivil yüzlercesi İstiklal Caddesi'ni doldurmuştu. Birinci günün sonunda Altıyol'da kayıplar anısına mum yakma eylemine gidildi. Burada polis delegelere saldırdı. Toplam 30 kişiyi gözaltına aldı. Bunlardan İngiltere ve Fransa'dan gelmiş iki delegeyi de daha sonra sınırdışı ettiler.

Kurultayın ikinci günü de olaylı geçti. Akşam Harbiye Açık Hava Tiyatrosu'nda yapılacak şenlik ``ilgili makamlar'' tarafından iptal edildi.

Üçüncü gün, program gereği sabah saat 10'dan itibaren Gazi Cemevi önünde toplanıldı. Burada sonuç bildirgesi okunacak, ardından Gazi Şehitliği'ne gidilecekti. Polis erken saatlerden itibaren önlem almaya başlamıştı. Sivil polis otoları, Cemevi'nin önünden geçerken yavaşlıyor, kapılarını aralık tuturak ``taramaya hazırız'' mesajını veriyordu.

Polisin bir gece önce Cemevi'ne gelerek, yöneticilere gözdağı verdiği de öğrenildi. Saat 11'den itibaren çevik kuvvet ekipleri kalabalığı kuşatmaya başladı. Emniyet müdürü yardımcısı gelerek, Kurultay'ın yasal olmadığını, derhal dağılınması gerektiğini söyledi, halkı tehdit etti. Buna karşılık Kervan görevlisi arkadaş, basın açıklaması yapılacağını buna hiçbir şekilde engel olamayacaklarını, olay çıkartmaya yeltenirlerse, sert tepki gösterileceğini söyleyerek tehdidi aynen iade etti. Bu arada gençler halay çekip türkü söylüyordu. Halk Cemevi önündeki ana caddeyi doldurmuştu. Uluslararası delegasyonun gelmesinden sonra basın açıklaması yapıldı. Cemevi önünde geri çekilen polisin Gazi şehitliği yönünde yeniden mevzilendiği öğrenildi.

Gazi Şehitliği'ne doğru yürüyüşe geçildi. Yol boyunca `Devrim Şehitleri Ölümsüzdür', `Şehit Namırın', 'Yaşasın Enternasyonal Dayanışma', `Yaşasın Devrimci Dayanışma', 'Kayıpların Hesabı sorulacak', `Susma Susdukça Sıra Sana Gelecek' sloganları atıldı.

Gerileyen polis, şehitlikteki töreni de geriden izlemekle yetindi.

Bu törende, Rıdvan Karakoç ve Hasan Ocak'ın mezarlarına çiçek konuldu. Saygı duruşunun ardından Gurup Kızılırmak ve Latin Amerikalı bir delegenin türküleri dinlendi, şiirler söylendi. Son olarak Kurultay sonuç bildirgesi halka okundu ve disiplinli bir şekilde dağılındı. 19 Mayıs'ta aynı zamanda Alibeyköy'de şehit düşen İrfan Ağdaş'la ilgili bir eylem de düzenlenmişti. Polis, her iki eylemi de baltalamak için Gazi'ye ve Alibeyköy'e giden yolları kesti. Otobüsleri durdurarak çok sayıda insanı gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan Kervan muhabiri arkadaşımız götürüldüğü karakolda 60 kişinin bulunuduğu haberini iletti.

Polisin bu yolla yaklaşık 300 kişiyi gözaltına aldığı bildiriliyor.

Gözaltındakilerin bırakılması için harekete geçildi.

Yoğun baskı uygulamasına rağmen polis Kurultay'ı sabote edemedi. Çok zor şartlar altında, ama sekteye uğramadan Kurultay tamamlandı.

Polisin baskısı nedeniyle kısıtlı koşullarda yapılan Kurultay, geneliyle olumlu bir seyir izledi. Ancak, gözaltında kayıplar konusunda tutarlı, ardıcıl çabaları olan bazı kurum ve kuruluşların (DETUAB, Haklar ve Özgürlükler Platformu gibi) Kurultay'da yer almalarının sağlanamayışıydı, divana iletilen önergelerin Kurultay'da dile gelmemesi, divanla iletişim olanaksızlığı bir eksiklikti.

Bunlar, Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı'nın önemini ve taşıdığı büyük potansiyeli görmemizi engellememelidir. Mali sorunlar, polisin yoğun baskısı ve böyle bir deneyimin ilk kez yaşandığı gözönüne alınınca, Kurultay'ı başarılı bir eylem olarak değerlendirmek gerekir. Kurultay'ın ardından örgütlenmeye yönelik çalışmalarda devrimci dayanışmanın artırılması ve daha geniş kesimlerin katılımının sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Fatma Yılmaz

Mücadelemiz 1 Mayıs'da ilerledi

Türkiye işçilerindir

1 Mayıs'ın ardından devlet saldırıyı yoğunlaştırdı. 17 Mayıs'ta Gözaltında Kayıplar Kurultayı'nın açılışına açıkca saldırı oldu. Aynı günün akşamı Altıyol'da mum yakma eyleminde 30 kişiyi gözaltına aldılar. 18 Mayıs günü Ankara'da Milli Eğitim Şurası'nı protesto eden Yargı-Sen ve Eğitim-Sen üyesi 258 kişi tutuklandı. Aynı gün yine Milli Eğitim Şurası'nı protesto eden 136 kişi gözaltına alındı. 19 Mayıs'ta Gazi Şehitliği'ndeki eylem ve Alibeyköy'de İrfan Ağdaş'ın katledilmesini protesto eylemiyle bağlı olarak 300 kişi alındı. İstanbul adeta polis işgali altında. Ama eylemler de buna rağmen durmuyor.

1 Mayıs önemli bir dönüm noktası oldu. ``Devrimcilerin, polisin saldırısına çanak tuttuğu, provokasyona açık davrandığı vb.'' türden kafa bulandırmaların gizleyemediği gerçek şu: Burjuvazi, işçi-emekçi halktaki, gençlikteki devrimci kabarışın önüne geçmek istiyor. Devrimci kabarışın geniş işçi yığınlarını sarmasından korkuyorlar. Polisin 1 Mayıs'taki saldırısı bunu engellemek içindi. 1 Mayıs'ta büyük bir katliamın hedeflendiği açıktı.

Eğer halk bu saldırıya karşı şu ya da bu şekilde karşı saldırıyla cevap vermeseydi, direnerek sağlam durmasaydı, bugün Türkiye'deki devrim-karşıdevrim ikileminin bulunduğu aşama farklı olurdu.

Büyük işçi yığınlarının alana gelmesini engelleyerek, Taksim hedefinden geri adım atarak ve polisin daha alana girilmeden saldırı yönelttiği işçilere sahip çıkmayarak, başta Rıdvan Budak gibi sendikacılar, sınıf savaşının keskinleştiği dönemlerde nerede duracaklarını göstermiş oldular.

Cam çerçeve kırılır mıydı kırılmaz mıydı tartışması, Emek Partisi'nin ``saldırıya çanak tutuldu açıklamaları'', İşçi Partisi hainlerinin ``İstiklal marşına, bayrağa saygısızlık edildi' feryatları hedef saptırma işlevi görüyor. Asıl tartışılması gereken, işçi sınıfının 1 Mayıs'a güçlü katılımından, damgasını vurmasından kimlerin korktuğu, bunu kimlerin engellediğidir.

1 Mayıs'taki gelişmelerden çıkarılacak ders, ``Fabrikalar Kalemizdir'' belgisinin gecikmeden hayata geçirilmesinin bugün yaşamsal bir önem taşıdığıdır. İşçi sınıfı mutlaka döneme damgasını vuracaktır. Devrimci duruma gidişin akacağı sağlıklı kanal budur.

C. Doğan

İŞÇİNİN SESİ

Sayı: 440, Mayıs 1996

1 Mayıs 1996'dan

Kısadan önemli dersler

Komünistlerin 1 Mayıs'tan çıkaracakları sonuçlar vardır. Bir kez 1 Mayıs komitelerini dağıtmamak gerek. Bu komiteleri, faşist tırmanışa ve her türlü tehlikeye karşı bir bütün içinde korumamız gerekmektedir. Bu komiteler, yığınsal eylemleri örgütlemek gibi ödevlerle karşı karşıyadır ve başarabilir.

İşçi köylü bağlaşıklığını daha yüksek aşamaya ulaştırmaya çalışmalıyız. 1 Mayıs eylemine aktif katılan, onu oluşturan güçlerin, örgütlerin forumlar düzenlemesi somut anti-faşist, anta-emperyalist bir savaş platformu çizmesi de ertelenemez bir görev olarak durmaktadır. Böylelikle 1 Mayıs kazanımlarımız, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem ve cephe birliğini güçlendirme savaşımında yeni bir çıkış noktası oluşturabilir.

Yaşlı komünist Ali Yoldaş

Deniz'ler, Yusuf'lar, İnan'lar bu mücad led yaşıyorlar

6 Mayıs'ta burjuvazi Deniz'i, Yusuf'u, Hüseyin'i aramızdan aldığını zannetti, onların sesini kıstığını zannetti. Ama yanıldılar, onlar gelişen işçi sınıfının mücadelesinde büyüyerek yaşadılar, yaşıyorlar.

Devrim ve sosyalizm mücadelesine toplumsal bir kararlılık, adanmışlık, cesaret ve devrimci ruhla devrimci bir gelenek bırakan Deniz'i, Yusuf'u ve İnan'ı saygıyla anıyoruz ve onları mücadelemizde yaşatıyoruz.

İşçi sınıfı ve emekçi halklarının, insanlık-devrim-sosyalizm mücadelesini başarıya dönüştürmekten başka muradları yoktur. Deniz, Yusuf ve İnan bu yolda yaşamlarını bile bile, inana inana, seve seve ortaya koydular. Yüzbinlerce devrimci gence sevmeyi, inanmayı, cesareti ve kavgayı aktararak, örnek oldular. Mücadeleyi milyonlarca insana emanet ettiler.

İşçi sınıfımız ve komünist hareket, Deniz'i, Yusuf'u ve İnan'ı asan parababalarına, asalaklara ve kısaca bu köhnemiş düzene karşı mücadelelerini şanıyla yürütüyor. İşçi sınıfı güzel günleri getirecektir, kimsenin kuşkusu yoktur.

Deniz'e, Yusuf'a ve İnan'a

Öldü dediler ölmedi hayır dedik.
Onlar halkımızın yüreğinde yaşıyor dedik.
Astık bitirdik dediler. Hayır dedik.
Deniz'ler, Yusuf'lar, İnan'lar asmakla bitmez dedik
Bir gider bin gelirler dedik
Yetiştirdiğiniz gülleri kopardık dediler
Hayır dedik.
Kopardık dediğiniz güllerin tomurcukları
Tüm dünyaya yayılıp ölümsüzleştiler dedik
Bugünkü gençliğin önünde yürüyen
Efsanevi komutanlar oldular.
Deniz'leri Yusuf'ları İnan'ları asan faşist cellatlar
Ve onların bayrağını taşıyan kudurmuş köpekler
Şunu örümcek kafanıza yazın ki
Deniz'lerin, Yusuf'ların ve İnan'ların sancağı
Yere düşmemiştir tüm coşkumuzla
Onların inancını ve kavgasını sürdürüp
Mavi gökyüzünü kızıl gökyüzü yapacağız
Onları yüreğimizde ve uğruna can verdikleri
Kavgada yaşatacağız.
Onlar ölümsüz üç karanfildi
Ve ebediyen solmayacaklar

Üç ölümsüz komutana

Fırat Baran